COLECŢIA „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"

Q. G. LYN—
A. F. BIAN

***

370

370

Q. G. LYN — A. F. BIAN

Planeta contradicțiilor

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: CORNELIU BÂRSAN
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Harlin, un tînăr cercetător la observatorul astronomic condus de profesorul Croa, primește într-una din zilele anului 2 010 un șir enigmatic de radiosemnale și o scrisoare datată din perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial. J. Tyll, semnatarul scrisorii, explică împrejurările în care a recepționat radiosemnalele, a căror semnificație n-a reușit să o dezlege. Încercînd să descifreze acest semnal, Harlin obține, spre surprinderea lui, graficul a două curbe închise, întretăiate. Totodată el află că la un alt observator astronomic s-a descoperit un curios corp ceresc cu lumină pulsativă. Înregistrîndu-i pulsațiile, Harlin constată că neobișnuitul corp emite 2 183 semnale, adică tot atîtea cîte fuseseră înregistrate la vremea lui de către J. Tyll. Harlin și prietenul său Onor, căutînd să-și explice misterul acestei situații, își amintesc de niște întîmplări ieșite din comun, petrecute în vara anului 1985.

Petrecîndu-și vacanța într-o tabără, Harlin și colegii săi împreună cu Ursa Mare, cum era poreclit conducătorul taberei, asistă la apariția unei viețăți stranii, care se metamorfozează mereu după împrejurări. În apa lacului se înfățișează în „chip de rechin"; cu prilejul unui miting aviatic apare sub forma unei păsări uriașe, care capturează în aer un aparat de zbor; într-o cireadă la forma unei vaci, iar mai apoi în pădure se prezintă ca o imensă ciupercă. Ursa Mare și prietenul său, Onor, dorind să pătrundă taina acestei viețăți, încearcă s-o filmeze. Apropiindu-se însă cu o creangă de ea, Onor cade paralizat. Fiind în puterea ciudatei ființe, are cu ea un schimb de idei. Din această discuție telepatică rezultă că bizara făptură este reprezentanta unei lumi raționale extraterestre.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVI
15 aprilie 1970

Q. G. LYN—A. F. BIAN

Planeta contradicţiilor

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

ULTIMUL MESAJ

Încet-încet, spiritele se potoliră ; coloanele ziarelor erau pline de alte ştiri senzaţionale, de misterioasa vietate nemaiocupîndu-se decît publicaţiile de specialitate.

Colaboratorul revistei „Cerul înstelat", de pildă, şi-a încheiat astfel studiul pe care-l publicase :

„Pămîntul a fost vizitat de o fiinţă extraterestră, cu o inteligenţă superioară omului. De unde a venit ? Încotro a plecat ? rămîn mistere. Poate avea un avans de zeci de mii de ani în raport cu nivelul dezvoltării umane şi poate vor trece alte zeci de mii de ani pînă vom fi din nou vizitaţi. Cine ştie de ce a venit, cine ştie ce a vrut să ne dea de înţeles ? Ne-a părăsit poate cu gîndul că pămîntenii nu sînt demni de ea. Dar ce informaţii va fi cules despre noi ?"

Au văzut însă lumina tiparului şi altfel de declaraţii, mai puţin entuziaste. „Natura severă" conchidea pe marginea evenimentelor în felul următor :

„Cauza tensiunii ultimelor săptămîni a constituit-o o fiinţă curioasă, despre care opinia publică a aflat doar zvonuri. Socotim necesar să precizăm aici punctul de vedere al ştiinţei faţă de problema în cauză. Toate informaţiile publicate menţionau că fiinţa nu era structurată organic. Cunoaştem din experienţă că tocmai lipsa diferenţierii dezvoltă la anumite fiinţe inferioare însuşiri care induc în eroare pe profani. Fiinţa aceasta nu numai că n-a putut atinge nivelul de dezvoltare al mamiferelor, dar poate că n-a depăşit nici măcar treapta vieţuitoarelor tubulare.

Ne surprinde mai mult faptul că foarte mulţi au luat drept bune povestioarele unor băieţandri şi ale unui păstor neinstruit, bazîndu-şi concluziile pe surse atît de puţin convingătoare. Numai aşa i s-a atribuit capacitatea de a acţiona conştient, pe cînd în realitate fiinţele inferioare nu sînt capabile de aşa ceva.

Desigur, pe cei cărora le place să gîndească i-a izbit faptul că, ori de cîte ori era cît pe-aci să fie prinsă şi supusă unor analize atente, fiinţa dispărea pe loc, pentru a reapărea cu o repeziciune nerealizată încă de mijloacele terestre.

Prezentarea lucrurilor ca și cum ființa aceasta ar fi atins forme superioare ale schimbului de idei este de-a dreptul derutantă. Este neîndoielnic că forma cea mai înaltă de comunicare o constituie cea proprie omului, adică graiul articulat. Miraculos ar fi fost într-adevăr dacă misterioasa ființă ar fi grăit în atît de elocventa noastră limbă terestră. Un asemenea lucru însă n-au cutezat să-l afirme nici cei mai fanatici «martori oculari».

Datele ce ne stau la dispoziție arată că, la începutul acestui secol, omul s-a lăsat nu o dată cuprins de panică. «Monstrul» lacului Lochness s-a dovedit a fi epava unui avion. Altă perioadă a fost dominată de «farfuriile zburătoare», despre care multă vreme s-a crezut că ar fi cosmonave sosite dintr-o lume extraterestră, dar care au fost de fapt simple fenomene naturale.

Încercările de a dovedi existența acestei ființe ne dau convingerea că fenomenul în cauză este produsul imaginației unor persoane cu fantezia dezvoltată."

Cei doi prieteni se simțeau tot mai descurajați. Își dădeau seama că, în afara băieților din tabără, abia se mai găsea cineva care să le dea crezare.

Trecuseră săptămîni fără evenimente ieșite din comun, pentru ca apoi să se întîmple totuși ceva care să-i înflăcăreze pe fizician și pe astronom.

Onor lucra la institut. N-avea probleme deosebite, instalațiile radar, telescoapele funcționau pe baza comenzilor automate. Astronomul controla din cînd în cînd aparatele și nota în jurnalul de serviciu datele mai importante.

Poate că și ațipise cînd auzi semnalul de alarmă. Sărind la tabloul de comandă, observă că indicatoarele anunțau că în cîmpul vizual al radiotelescopului pătrunsese un obiect ceresc a cărui apariție nu era prevăzută. Mașina electronică de calcul îi furniză în cîteva secunde coordonatele spațiale.

Îndreptă imediat obiectivul telescopului optic în direcția respectivă. În cîmpul vizual apăru un punct strălucitor. Comunică îndată Centrului de Observații Spațiale următoarele : „Cu azimutul de 268° și înălțimea de 26°, raportate la poziția observatorului nr. 2 328, se deplasează un corp ceresc de origine necunoscută. Într-un minut își schimbă poziția cu — 1,3, respectiv — 0,7°. Are o masă redusă, de unde presupunerea că ar putea fi o navă cosmică."

Își repetă comunicarea, apoi își sună la telefon prietenul. Trezit din somn, Ursa Mare abia pricepu despre ce era vorba.

— Lasă-te de bancuri idioate, mormăi în microfon.

— Trezește-te ! îi strigă disperat Onor. Problema e extrem de importantă ! Urcă-te în mașină și vino aici. Am în cîmpul vizual al telescopului misterioasa ta ființă. Mă-nțelegi ?

— Ce vorbești ? se trezi de-a binelea fizicianul.

— Ai auzit bine. Îmbracă-te, sari în mașină și vino-ncoace.

Așezînd receptorul, Onor se întoarse la telescop. Calculînd noile coordonate, își dădu seama de viteza mare cu care se deplasa obiectul.

Peste cîteva minute se prezentă Centrul de Observații Spațiale. Cei de acolo dăduseră spre verificare datele comunicate de Onor unei stații interplanetare din regiunea respectivă. Stația aprecia că obiectul de origine necunoscută își luase zborul de pe Pămînt și că, atingînd cea de-a doua viteză cosmică, se îndrepta pe o orbită eliptică spre Jupiter.

— Ce spui de asta ? își întrebă Onor prietenul, care sosise între timp și auzise ultima parte a discuției.
— Ceea ce presupui și tu : că-i vorba de ființa noastră.
— Așa este.
— Nu-nțeleg însă un lucru.
— Ce anume ?.
— De ce se-ndreaptă spre Jupiter ? Oricît de reduse ar fi cunoștințele noastre despre această planetă, știm că acolo nu trăiesc ființe raționale.
— Cred că va descinde nu pe Jupiter, ci mai departe, dădu din cap astronomul. Marea planetă se află actualmente în constelația Șarpelui ; probabil că vizitatoarea noastră se-ndreaptă într-acolo.
— De ce tocmai acolo ?
— Pentru că în acea regiune există multe stele asemănătoare Soarelui nostru și cu planete ce oferă condiții corespunzătoare de viață.
Se crăpa de ziuă.
Onor fierse un ceai tare, din care sorbeau din cînd în cînd o înghițitură. Pe tabloul de comandă scînteiau beculețele semnalizatoare, în sală se auzea bîzîitul aparatelor de măsură și de comandă.
— Știi ce-i îngrozitor în toată povestea asta ? rupse tăcerea fizicianul. Onor îl privi întrebător prin perdeaua de aburi ce se ridica din ceașcă. Faptul că ne-a vizitat o făptură gînditoare dintr-o planetă străină. A venit și s-a dus fără ca omenirea să fi fost în stare să intre în legătură cu ea.
— Cîte lucruri am fi putut afla !
— Iar noi ne-am manifestat neîncrederea, de parcă am trăi și azi prin peșterile Altamirei.
Astronomul își urmărea prietenul, dînd afirmativ din cap.
— Sper, mai adăugă Ursa Mare, că în raport cu noi, copiii noștri vor fi oameni de mai multă omenie.
Se auzi apelul centrului de calcul. Li se anunța că nava necunoscută depășise în zbor și cea de-a treia viteză cosmică.
— Ce ți s-a comunicat ? se interesă fizicianul.
— În limbajul de toate zilele, că astronava s-a rupt definitiv nu numai de Pămînt, ci și de sistemul nostru solar.

PARTEA a III-a

PRIZONIERUL SISTEMULUI SOLAR

Obiectul cosmic licăritor punea tot mai multe probleme astronomilor. Studiind lucrarea și calculele lui Harlin, profesorul Croa socoti de cuviință să comunice concluziile ce se desprindeau din ele tuturor observatoarelor mari din lume, solicitînd participarea acestora la elucidarea problemei.

În primele zile comunicarea lui avusese un ecou deosebit, pentru ca ulterior să stîrnească un interes neașteptat. Se organizase un serviciu comun de supraveghere, astfel încît obiectul cosmic să se afle permanent sub observație.

Datele obținute se concentrau la Onor și la Harlin, care aveau misiunea să le interpreteze, să le descifreze. După treizeci și patru de zile, arcul orbitei obiectului cosmic indica o înclinare de 4,52 grade în comparație cu înclinarea de 4,7 grade a traiectoriei lui Hermes. Diferența nu era considerabilă. Numai datele referitoare la semiaxa mare a orbitei eliptice, adică la distanța medie față de Soare, arătau diferențe superioare : obiectul se afla la o depărtare de 1,33 unități astronomice față de Soare, pe cînd Hermes la numai 1,29 unități.

Dacă se presupunea identitatea obiectului cu Hermes, diferența putea fi explicată de trecerea unui meteorit prin spațiul interplanetar. Prezentul obiectului licăritor devenea tot mai clar, dar era la fel de important să i se elucideze trecutul. Pentru a-i afla traiectoria din anul 1937—1938, Harlin recalculă modificările orbitei pe toată perioada. Complicatele calcule au indicat următoarele rezultate : în noaptea de 30 spre 31 octombrie 1937, obiectul cosmic se găsea la o distanță de 712 000 km de Pămînt. Hermes se afla atunci la 780 000 km. Diferența era neglijabilă, mai ales dacă se lua în considerare că elementele orbitale ale lui Hermes erau nesigure. Harlin ajunsese astfel la concluzia că cele două corpuri cerești erau identice. Profesorul Croa înclina să-i accepte punctul de vedere, dar, pe neașteptate, Onor se împotrivi :

— După părerea mea, obiectul cosmic nu este identic cu Hermes și nu-i nici asteroid, afirmă el.

— Atunci ce este ? îl întrebă contrariat Harlin.

— Deocamdată nu-ți pot răspunde. Gîndește-te însă că în pauzele dintre străfulgerări, instrumentele optice nu indică prezența nici unui corp ceresc. Actualmente obiectul se află la 300 000 000 km de noi. La distanța asta ar trebui să-i dăm de urmă chiar dacă ar avea diametrul de numai un kilometru.

— Poate să-l aibă și mai mic.

— Poate, numai că în acest caz nu este Hermes, ci, eventual, un asteroid minuscul, ce se-ndreaptă spre noi, venind din regiunile îndepărtate ale sistemului solar.

— Te gîndești la asteroizi neregulați ca Amor sau Adonis ? întrebă Harlin.

— Nu-i exclus să fie așa. Mă gîndesc însă la cu totul altceva.

Astronomul se plimba de colo pînă colo, se oprea la fereastră, se întorcea în mijlocul camerei, fixa din priviri arabescurile covorului. Harlin îl urmărea atent, nerăbdător să-i afle gîndurile. Își cunoștea prietenul, știa că neliniștea lui ascunde idei noi, încă necristalizate.

— Nu-mi iese din cap vaca aceea stranie, zise Onor.

— Ce legătură are una cu alta ? mormăi dezamăgit Harlin.

— Bănuiesc că acest obiect cosmic, echipat cu puternice mijloace de propulsie, a fost folosit drept cosmonavă de necunoscutele ființe raționale.

Harlin începu să rîdă :

— Și au făcut toate acestea numitele ființe rechino-reptilo-vaciforme, pe cînd, îmbrăcate în zale medievale, cîntau pe scena operei noastre aria contelui Caccini...

— S-ar putea să fie așa. Nu înțeleg de ce iei lucrurile în zeflemea. Pe vremea în care erai un băiețandru, te-a lovit la gleznă o făptură bizară, și ai văzut cu ochii tăi cum aceeași ființă a atacat un planor. Atunci ai fost în stare să-i cauți urma prin păduri o lună încheiată. Acum însă, că ești om în toată firea, întîlnind fenomene

care îți permit să întrevezi activitatea unor ființe raționale extraterestre, te lași stăpînit de prejudecăți conservatoare.

Deși sentimentul împotrivirii nu-l părăsise, Harlin tăcea, socotind îndreptățite cuvintele colegului său.

— Știu, continuă Onor, e greu de presupus că un corp ceresc poate fi orientat în spațiu ; pentru asta trebuie să acceptăm că a fost prevăzut cu propulsoare extrem de puternice, capabile să-l îndrepte în direcția Pămîntului. Dar, acceptînd asta, trebuie totodată să admitem posibilitatea defectării propulsoarelor, a epuizării combustibilului și, implicit, evoluția asteroidului pe o orbită inerțială în jurul Soarelui.

— De aici rezultă însă că șirul calculelor mele nu este exact..

— Printre altele și asta.

Harlin își stăpîni cu greu emoția ce-l încerca.

— Mie altceva mi se pare inacceptabil, îi spuse lui Onor ; că, în afara Pămîntului, ar mai exista pe planetele sistemului nostru solar ființe raționale care să dispună de o tehnică atît de avansată.

— Vrei să spui...

— Da... că avem de-a face cu ființe raționale aparținînd unui alt sistem solar.

Discuția intrase pe un făgaș nou, schimbul de păreri devenea tot mai interesant.

— Hermes ar fi în măsură să ne dea un răspuns mai convingător, continuă Harlin după o scurtă meditație.

— Ai dreptate.

— Să recapitulăm principalele date. Le știu pe de rost. În primul rînd : fotografiile din 1937 indică un asteroid minuscul. Luîndu-i-se în considerare puterea de reflectare a luminii, s-a calculat că are un diametru de aproximativ șapte sute de metri. În al doilea rînd, bănuiesc că semnalele luminoase se transmiteau și atunci, așa că astronomii își făcuseră calculele nu pe baza luminii solare reflectate, ci pe baza străfulgerărilor ; din această cauză concluziile la care au ajuns sînt eronate. În al treilea rînd : prin descifrarea semnalelor lui Tyll, am obținut imaginea a două orbite, dintre care una probabil este a Pămîntului. De aici rezultă că ființele raționale aveau ca obiectiv Pămîntul.

— Nu te-nfierbînta, îl întrerupse Onor. Eu aș susține doar că aveau ca obiectiv cercetarea spațiului interior al sistemului solar. Nu uita că traiectoria întretaie atît orbita lui Marte, cît și pe aceea a lui Venus.

— Atunci ce rost avea să transmită niște semnale pe care le poate descifra omul ?

— Numai omul ?

Harlin trebuia să recunoască inconsistența afirmației sale. El însuși socotea că semnalele erau descifrabile de orice ființă rațională care cunoștea legitățile generale ale Universului. Tocmai în asta consta cheia cifrului.

— Gîndindu-mă chiar la cel mai apropiat sistem solar, presupunînd un nivel intelectual oricît de dezvoltat pe vreuna din planetele acestuia, continuă Onor, nu pot crede că ființele raționale de acolo ar fi stabilit de la o distanță atît de mare existența vieții pe Pămînt. Cel mult, au ajuns la concluzia că centura planetelor noastre interioare este propice dezvoltării vieții, a ființelor raționale, iar

acum încearcă să determine care dintre cele patru planete este cea în cauză.

— Presupui deci că se așteaptă la un răspuns din partea noastră ?

— Fără îndoială.

Harlin se îndreptă spre birou, scoase din sertar graficul semnalelor lui Tyll și i-l întinse lui Onor :

— Poate că am fi și mai aproape de adevăr, reușind să explicăm semnificația figurilor din colțul de jos al graficului.

— Ia să le vedem.

În colțul stîng al filei se găseau aceste două figuri.

Onor le studie îndelung.

— Să pornim de la concluziile la care am ajuns, spuse într-un tîrziu. Avem de-a face cu ființele raționale ale unui alt sistem solar. Așa ziceam. Or, dacă presupunerea noastră e adevărată, aceasta ar trebui să se vădească și din semnalele de față.

— Se și vădește, exclamă Harlin. Primele două pătrate mai mari trebuie să reprezinte cei doi sori, iar pătrățelele — planetele corespunzătoare.

— Cum explici însă dreptunghiurile ?

— Poate că ni se atrage atenția asupra unui fapt deosebit.

— Logica ta șchioapătă ; admițînd că pătrățelele reprezintă planetele din jurul sorilor, dreptunghiurile indică tot niște planete, dar, dintr-un motiv sau altul, ieșite din comun.

— Prin formă ?

— Dreptunghiul nu se poate referi nici într-un caz la formă ; nu există planete dreptunghiulare. Ni se atrage atenția asupra altui lucru.

— De pildă, zîmbi Harlin, că sînt locuite de ființe raționale.

— Asta da ! Excelent !

— Șirul întîi ar indica, așadar, sistemul nostru solar, întrucît Pămîntul este a treia planetă a Soarelui. Ca atare, al doilea șir reprezintă imaginea sistemului lor solar, în care Soarele e mai mare, iar planeta populată este a doua din șapte.

— Într-un cuvînt, conchise Onor, cele două șiruri indică adresantul și expeditorul.

— Da, așa cred.

— Hai să-l vizităm pe profesorul Croa ! propuse Onor. Trebuie să-l punem și pe el în temă.

Peste cîteva minute se aflau în cabinetul bătrînului savant, care-i pofti să ia loc în niște străvechi fotolii, îmbrăcate în piele.

Tot cabinetul arăta a muzeu: pe pereți — stampe îngălbenite, prin colțuri — fragmente de statui, în fața cărților din bibliotecă — o mulțime de vase de lut și vaze pentru flori... Aparenta nearînduială îi speria pe cei care intrau prima oară în cabinetul directorului, dar cei care îl vizitau mai des, obișnuindu-se cu ordinea secretă a diferitelor obiecte de artă, se simțeau curînd acolo în largul lor.

— Soluția e logică și convingătoare, le spuse Croa, palpîndu-și chelia lucioasă. Aș avea o singură întrebare. De ce se repetă de șaptezeci și trei de ani aceleași semnale ?

Harlin își scoase ochelarii ; începu să-i sucească printre degete și să-i șteargă încurcat : nu știa ce să răspundă.

— Faptul acesta are o cauză, nu-i așa ?

— Poate fi vorba de mai multe cauze, răspunse Onor.

— De pildă ?

— Cel mai simplu ar fi să presupunem că, neprimind răspuns din partea noastră, ființele acelea continuă să transmită semnalele pînă cînd le vom înțelege și le vom răspunde.

— Înseamnă că atribui vecinilor noștri o mare tărie sufletească.

— Tărie, perseverență, pregătire științifică. Nu uitați că m-am întîlnit cu o astfel de ființă.

Bătrînul profesor se sprijini cu coatele de birou, își cuprinse tîmplele între palme și, vorbindu-și parcă sieși, reluă :

— Unul dintre cei mai mari astronomi din vremea tinereții mele a fost Fred Hoyle. Am avut chiar prilejul să-i ascult cîteva prelegeri. Schimbul de informații între diferitele lumi ale Universului constituia calul său de bătaie. Repeta într-una că schimbul de informații cosmice va exercita o puternică înrîurire asupra dezvoltării viitoare a culturii umane. Răspunzînd unor atacuri, a susținut într-o prelegere că cei ce se-ndoiesc și-l contrazic ar trebui asemuiți cu un om care, închis într-o cușcă în vîrful unui zgîrie-nori, se întreabă : „Dacă există cineva pe stradă, eu de ce n-am aflat de existența lui ?!"

— Cu alte cuvinte, ești de acord cu noi ? îl întrebă Onor.

— Chiar dacă n-aș fi de acord, argumentele tale sînt întemeiate.

— Atunci, zise Harlin, cred că a sosit timpul să transmitem în direcția obiectului cosmic semnalele noastre de răspuns.

— Așa este, îl aprobă Croa. Trebuie să confirmăm recepționarea semnalelor și să comunicăm despre noi ceva edificator.

Croa se ridică și cu pașii săi mărunți, bătrînești prinse a măsura încăperea.

— Am impresia, remarcă Harlin, că deocamdată n-avem prea multe de spus.

— Pentru început, se opri profesorul în fața bibliotecii, va fi foarte bine să le dăm de înțeles chiar și numai atît : „Băieți, sîntem aici". În rest, să lucreze și timpul.

— E drept, dar timpul trece, ar trebui să ne grăbim.

— Încă de la Hoyle învățasem, se întoarse Croa spre Harlin, că importantă nu e satisfacerea curiozității noastre de moment, ci progresul întregii cunoașteri umane, ceea ce necesită secole, ba uneori și milenii. Avem nevoie de idei mari, de idei capabile să ne ajute a ne subordona curiozitatea și pasiunile unor țeluri cosmice, pe care, măsurîndu-le cu viața generațiilor, omenirea le va atinge doar la infinit.

— Dar, dragă profesore, îl întrebă Onor, fiind convins de rea-

lizarea contactelor cosmice, cum se face că ai pus la îndoială elementele descoperirilor lui Harlin ? Nu te-nțeleg.

— Te-nșeli. N-am pus la îndoială acele elemente. Mă îndoiam dacă în posesia lor veți avea puterea necesară să lucrați mai departe în conformitate cu legitățile ce decurg din ele.

— De ce n-am avea ?

— Nu luați lucrurile ușor...

Cei doi prieteni așteptau continuarea acestei idei, bătrînul profesor se apropie însă de scrinul de lîngă perete, un exemplar superb, cu uși sculptate, care se lăsau descuiate numai de cei ce le cunoșteau secretul. Croa ținea mult la acest scrin, constituind poate obiectul cel mai prețios al mobilierului său de epocă. Le spusese de mai multe ori și le aminti și acum că scrinul fusese lucrat în stilul renașterii italiene, că-l primise în dar de la un prieten care socotea că broaștele mobilierului fuseseră concepute chiar de către Leonardo da Vinci. Ușile duble cedară și li se înfățișă un șir de butelii și urcioare sigilate.

Onor îi făcu lui Harlin semn cu ochiul.

— Ce beți ? îi întrebă Croa căutînd printre sticle.

— Lăsăm asta pe seama ta, profesore, îi răspunse Onor.

— Te lași și tu pe mîna mea, Harlin ?

— Se-nțelege !

— Atunci vă servesc cu rachiu, zise Croa, scoțînd un urcior de lut. Așa ceva tot n-ați mai băut. E un rachiu de șaptezeci și trei de ani.

— Șaptezeci și trei ? ! se miră Harlin.

— Da. E de-o vîrstă cu mine.

— Și cu mesajul lui Tyll...

— Aproape de necrezut ! se miră și Onor. Cîte evenimente, distrugeri și necazuri n-au fost în aceste șapte decenii ! Nu-mi explic cum de-ai reușit să păstrezi atîta vreme urciorul.

— Nu eu, întîmplarea ! îi răspunse Croa. Tăie apoi ceara de pe gîtul vasului, o pocnitură seacă și băutura, curată ca și cristalul, curgea în păhărelele de lut.

— Ar fi o crimă s-o bem altfel, le explică Croa. Numai în păhărelele de lut își păstrează gustul originar.

Ciocniră.

— Pentru cultura galactică ! își ridică paharul bătrînul savant.

SICRIUL COSMIC

Deși concluziile privind originea curiosului obiect cosmic iscară o dispută aprinsă în rîndul savanților, Consiliul științific internațional căzu de acord că trebuie folosite toate mijloacele pentru a clarifica rolul acestui obiect în sistemul solar. Pentru extinderea activității de cercetare, profesorului Croa și colaboratorilor săi li se puse la dispoziție și grupul de cosmonauți de pe insulele Canare.

Obiectul cosmic se afla atunci la o distanță de 270 milioane kilometri de Soare și de 140 milioane kilometri de Pămînt. Asupra lui, conform hotărîrii luate, erau îndreptate permanent unde radar care îl întîlneau după 7 minute și 47 de secunde. Uriașele antene terestre captau undele reflectate în 15 minute și jumătate, verificînd astfel dacă semnalele transmise își atingeau ținta.

Erau zile de așteptări înfrigurate. Nu numai astronomii și cosmonauții, ci întreaga opinie mondială pîndea răspunsul necunoscutului corp ceresc. Acest răspuns însă nu sosea; continuau să fie recepționate doar familiarele semnale luminoase. Contrar așteptărilor, se stabilise și faptul că nici în timpul străfulgerărilor, nici în intervalul dintre ele nu erau emise semnale radio.

Evoluția cercetărilor contura tot mai puternic ideea că dovezile decisive vor putea fi obținute numai prin trimiterea unei nave cosmice cu echipaj care să cerceteze obiectul la fața locului. Propunerea făcută de Harlin în acest sens era realistă, în măsură să faciliteze soluționarea enigmei. Profesorul Croa a acceptat-o:

— Voi discuta încă în cursul zilei de azi cu cei de pe insulele Canare ca să facă pregătirile necesare. De altfel, o navă cosmică e gata de zbor.

— Despre ce tip de navă e vorba?

— Pe insulele Canare există numai nave de tipul „Urania". Cea pregătită de zbor e „Urania"-3.

— Acestea sînt, după cîte știu, cele mai moderne.

— Da, au propulsoare acționate de energia de fuziune hidrogen-heliu și sînt capabile să parcurgă distanțele cele mai mari în limitele sistemului nostru solar.

— Dacă nu mă-nșel, interveni Onor, „Urania"-3 se deosebește de navele precedente doar prin faptul că, avînd dimensiunile ceva mai mici, poate lua la bord numai șase persoane; în schimb, e mai sprintenă și se manevrează cu mai multă siguranță.

— Într-adevăr, nava a fost dotată cu un creier electronic care, prin automatizarea tuturor comenzilor, îi permite efectuarea celor mai fine manevre.

— Și pe cînd plecarea? întrebă nerăbdător Harlin.

— Să nu ne pripim, îl calmă Croa, n-avem nici un motiv. Să facem întîi o încercare cu tunurile laser. Dacă nici așa nu vom primi răspuns, atunci vom discuta în mod concret data plecării. Să ne gîndim totuși, adăugă observînd dezamăgirea lui Harlin, că poate cei de pe corpul ceresc nu sînt în stare să recepționeze undele radar, neavînd o aparatură corespunzătoare. De altfel, după părerea mea, semnalele lor au la bază tot razele laser.

— Asta-i aproape sigur, zise Onor.

Tunurile laser ale stațiunii din Caucaz și-au dirijat timp de trei zile razele asupra corpului ceresc, dar acesta, fără să reacționeze, își continua drumul, repetînd cu precizie matematică, la 18 minute și 11,5 secunde, semnalele care de peste șaptezeci de ani fulgerau pe cer.

*

Întrucît toate încercările rămăseseră fără rezultat, profesorul Croa grăbi pregătirile de plecare. Onor și Harlin și-au luat zborul spre insulele Canare, urmînd să devină amîndoi membri ai echipajului. Cei doi prieteni erau foarte bucuroși de împlinirea visului lor nemărturisit, pe care bătrînul savant îl ghicise și-i ajutase să și-l realizeze.

Obiectul ceresc urma să se apropie de Pămînt peste nouă luni. Soluția cea mai eficientă și mai sigură părea să fie interceptarea lui în spațiul dintre Marte și Pămînt. Pe moment, obiectul se afla la o distanță de două unități astronomice față de Soare, într-o zonă în care

numărul mare al asteroizilor constituia o primejdie reală pentru cosmonavele terestre.

Nava se plasase pe traiectoria definitivă după primii 900 000 km, cînd propulsoarele fuseseră scoase din funcțiune. Din acea clipă, „Urania"-3 evolua ca pe o traiectorie ce se apropia în arc lin de orbita obiectului cosmic, întîlnirea urmînd să aibă loc la întretăierea celor două arce. Se acceptase această variantă deoarece necesită o cantitate minimă de energie la plecare și le asigura rezervele corespunzătoare pentru realizarea manevrelor de apropiere propriu-zise. În proiect se mai prevăzuse ca „Urania"-3 să se unească eventual cu corpul cosmic și, modificîndu-i orbita, să-l transforme într-un satelit al Pămîntului.

Profesorul Croa studia zilnic, cu cea mai mare atenție, informațiile transmise de la bordul navei. „Urania"-3 se apropiase la 500 000 km de obiectul cosmic, dar echipajul nu reușise încă să-i distingă forma. Comunicările provocau îndoieli și în privința elementelor de luminozitate; în pauzele dintre străfulgerări, obiectul părea complet întunecat. Din datele primite, profesorul Croa trase concluzia că obiectul era mai mic decît se crezuse, diametrul său nedepășind un kilometru. Dimensiunile s-au restrîns ulterior la circa 600, apoi la mai puțin de 60 de metri. În obiectivul telescopului de la bordul navei, obiectul continua să apară ca un punct fără dimensiuni!

Date mai certe au fost transmise apoi de Harlin:

„Sîntem la cincisprezece mii de kilometri de obiect. În cîmpul vizual al telescopului i se disting tot mai clar contururile. Este un corp de formă cilindrică, cu lungimea de 32 și diametrul de aproximativ 15—16 metri. Se rotește încet în jurul axei sale, schimbîndu-și mereu înfățișarea".

— O navă cosmică! exclamă Croa citind comunicarea.

Cei de pe „Urania"-3, ajungînd la aceeași concluzie, așteptau cu nerăbdare părerea și indicațiile profesorului. Se clarificase definitiv faptul că obiectul cosmic nu era un asteroid sau un bolid avînd aparatură științifică lăsată de extratereștri. Fără să stea pe gînduri, Croa le dădu indicația: „Apropiați-vă de nava cosmică necunoscută!"

Echipajul primi cu satisfacție dispoziția scurtă, dar cuprinzătoare a profesorului. Au fost puse în funcțiune propulsoarele, iar peste cîteva minute obiectul urmărit se afla deasupra lor; ajungîndu-l, acționară motoarele de frînare.

Din pricina paradoxalelor legi ale mecanicii cerești, au trebuit să repete de cîteva ori această manevră; printr-o simplă frînare le-ar fi fost imposibil să întîlnească nava străină, deoarece „Urania"-3 s-ar fi apropiat astfel de Soare și, în ciuda frînării, ar fi „alunecat" cu viteză crescîndă pe lîngă țintă.

Manevrele bine calculate îi apropiară tot mai mult de misteriosul obiect care plutea pe cerul întunecat ca pe dinaintea unei uriașe perdele de catifea neagră smălțuită cu miriade de nestemate. Partea luminată de Soare a obiectului strălucea ca platina și semăna cu un imens sicriu, avînd pe capac o cupolă străvezie. Priveliștea maiestuos de sumbră îi mișcă profund. Involuntar, Harlin își începu comunicarea astfel:

— Avem în fața noastră un sicriu cosmic, care gonește tăcut și imperturbabil în spațiul infinit.

„Urania"-3 făcea parte din tipul navelor mai mici. Lua la bord un echipaj de numai șase persoane, în schimb era foarte bine utilată. Pe lîngă instrumentele destinate observațiilor astronomice dispunea și de laboratoare de fizică și de biologie. Coborînd pe alte planete, nava efectua la fața locului analize complexe.

În accepția obișnuită a cuvîntului, „Urania"-3 n-avea comandant. Munca de cercetare era condusă de Onor; el era cel mai în vîrstă din echipaj, la asta adăugîndu-se și experiența vastă pe care o dobîndise cu prilejul precedentelor sale zboruri cosmice.

Pilotul navei era un tînăr cosmonaut.

— Rechinule! l-a strigat Harlin, întîlnindu-l la cosmadrom. Era prietenul, colegul său de școală, băiețașul tuns chilug pe care misterioasa ființă îl purtase pe spinare în lac.

Se îmbrățișaseră foarte bucuroși, socotind de bun augur reîntîlnirea după atîția ani tocmai cu prilejul acestei călătorii. Băiețașul îndesat de altădată ajunsese un bărbat voinic, matur, părînd chiar mai în vîrstă decît era în realitate. Din copilul sperios de odinioară se formase un cosmonaut laconic și cugetat care avea la activ mai multe zboruri pe Lună și pe Marte. Așa se explica faptul că fusese ales să piloteze cosmonava „Urania" în această călătorie.

Pilot secund și radiotelegrafist era prietenul său din copilărie, grăsunul pistruiat din tabără.

— Am rămas colegi și la liceu, îi explică Rechinul lui Harlin. Ne leagă nu numai amintirile vacanței de pe malul lacului, ci și profesia comună.

— E adevărat, confirmă Grăsunul, despre care doar numele mai amintea că fusese cam plinuț în copilărie. Încă de pe atunci am hotărît să ne facem cosmonauți.

— Sau scafandri de mari adîncimi, adăugă Rechinul.

Profesorul Croa socotise necesar ca membrii echipajului să se întîlnească cu cîtva timp înainte de plecare pentru a se acomoda. Așa ajunseseră și Onor, și Harlin mai devreme pe insulele Canare. Aici, pe malul mării, la clubul cosmonauților, au petrecut împreună clipe plăcute, discutînd despre perspectivele apropiatului zbor sau despre amintirile din copilărie. De regulă, Onor îi asculta tăcut, scoțînd rotocoale de fum din nelipsita-i pipă.

Stăteau ore în șir privind tălăzuirea oceanului nesfîrșit și mereu schimbător: dimineața cu ape albastre, diafane, strălucind mătăsos, spre prînz orbitor de argintiu, după-amiaza împingînd spre țărm valuri line, valuri verzi cu creste alb-înspumate ce se spărgeau leneș de digurile aruncate departe în larg, seara îmbătrînind într-o culoare violet-purpurie...

— Frumusețea este un tonic excelent, spuse într-o după-amiază Harlin, dînd bobirnace pietricelelor înșirate pe balustrada de beton a terasei. Îl face pe om să renască mereu.

Ceilalți îl aprobară tăcuți; stăteau cu coatele sprijinite de balustradă, privind nesfîrșitul luciu al apei.

— Dar fumul? îi întrebă Onor, care ședea tolănit într-un fotoliu în spatele lor și trăgea din pipă.

— Care fum, ce fel de fum? îl întrebă buimac Harlin.

— Bineînțeles, fumul dintr-o pipă din rădăcină de viță. Ce ziceți de efectul tonic pe care-l oferă?

— Pe Pămînt mai e cum e, îi răspunse Rechinul. Dar în Cosmos?

— Da, din păcate așa este, se strîmbă Onor. Am și scăzut rația zilnică de tutun.

Multă vreme nu s-a știut cine va fi fizicianul navei cosmice. Onor ar fi dorit să-i însoțească Ursa Mare. Dorise acest lucru nu numai din considerente de prietenie, ci mai ales pentru că-l știa pe vechiul său prieten excelent pregătit științific și dăruit cu un admirabil caracter. Socotea că, în condițiile unei călătorii atît de dificile, era absolut necesar ca membrii echipajului să n-aibă nici un fel de rezerve unul față de altul. În Ursa Mare aveau încredere și Harlin, și ceilalți doi cosmonauți, care-i păstraseră o frumoasă amintire.

Ideea însă nu s-a putut realiza, oricît de mult ar fi dorit-o Onor : Ursa Mare nu li se alătură. Pleca într-o expediție selenară pentru desăvîrșirea studiilor sale privind cvarcii. Respinse cu încăpățînare toate argumentele lui Onor.

— Înțelege-mă, îi explica neînduplecat, nu pot să vin, nu-mi pot întrerupe munca.

— Nici în cazul în care încăpățînarea ta pune în primejdie succesul expediției noastre ?

— N-am astfel de temeri, dădu din umeri Ursa Mare. Nimic nu vă împiedică să vă luați un fizician mai bun decît mine.

— Să nu faci pe modestul. Nu-ți șade bine.

— Nici prin gînd nu-mi trece. Dimpotrivă, în anii care vin vreau să demonstrez și eu ce știu. Am împlinit cincizeci de ani, iar pe cei care mi-au mai rămas aș vrea să-i folosesc pentru elucidarea problemelor legate de cvarci. Știi doar că asta mă preocupă din anii studenției.

— Îmi amintesc ; cei mai mulți zîmbeau atunci, socotind o extravaganță interesul tău pentru ei.

— S-a dovedit însă că aveam dreptate. Atîta timp cît nu vom dezlega enigmele cvarcilor, nu vom fi în stare să înțelegem multe dintre legile particulelor elementare. N-aș vrea să cred că vrei să-mi răpești bucuria finală a vieții.

Onor înțelese că n-avea nici un rost să insiste, prietenul său n-ar fi cedat, în schimb putea să-l jignească. Or, nu asta voia.

— Recomandă-mi măcar un fizician, îi zise dezamăgit.

— Luați-l pe Peter.

— Cine-i acest Peter ?

— A fost studentul meu cel mai talentat.

— N-o fi și el îndrăgostit de cvarci ? își fixă Onor prietenul. În acest caz nu-l iau.

— Nici o grijă ! rîse Ursa Mare. E un biofizician care a și obținut rezultate excelente.

— Asta sună ceva mai bine. Dar nu-l cunosc.

— Rechinul, Grăsunul îl cunosc bine. Cred că și Harlin își aduce aminte de el. Este ceva mai tînăr, dar cîndva au fost în bune relații de amiciție.

Așa s-a nimerit ca al cincilea membru în echipaj să fie Peter, care, de fapt, era bălăiorul din tabăra de odinioară. Îl primiră cu bucurie. În scurt timp îl îndrăgi și Onor pe tînărul cercetător, care zile întregi își vedea de treabă fără a scoate o vorbă, iar cînd se așeza la discuție, le dezvăluia asociații de idei dintre cele mai profunde.

Al șaselea din echipaj era Otmar, un tînăr matematician de origine kurdă. Inițial era vorba să-i însoțească cercetătorul Institutului

astronomic din Orientul Mijlociu, care descoperise obiectul cosmic. Starea sănătăţii nu i-a permis însă plecarea într-o călătorie spaţială ; în locul lui fusese desemnat matematicianul cel mai talentat al institutului.

Pînă la ţintă zborul se desfăşurase fără peripeţii, aproape plicticos. Doar Peter şi Grăsunul se mai tachinau cîteodată. De obicei, Grăsunul se lega de colegul său liniştit, se întîmpla însă ca şi Peter să născocească vreo glumă la adresa celuilalt. Aşa, de pildă, cu prilejul unei discuţii îl numise Roşcovan. Noua poreclă se lipi de radiofonistul navei cu atît mai mult cu cît, datorită staturii sale atletice, porecla de Grăsun din copilărie nu i se mai potrivea. Grăsunul se transformă instantaneu în Roşcovan.

Dar şotia cea mai piperată a lui Peter a însemnat de fapt o adevărată bravură ştiinţifică, de a cărei însemnătate şi-au dat seama cu mult mai tîrziu.

Odată, pe cînd Roşcovanului îi venise rîndul la odihnă, Peter îi spuse înainte de culcare :

— Somn uşor, vise plăcute !

— Tu să nu-mi urezi nici un fel de vise, pentru că toate urările tale îmi ies pe dos.

— Ţi-aş dori totuşi să dormi liniştit, în ultimul timp te văd cam nervos.

Roşcovanul vru să-i răspundă, dar se lăsă păgubaş şi se retrase în cabina lui. Atunci Peter scoase o filă de hîrtie pe care scrise următoarele cuvinte : strîngere de inimă, teamă, neputinţă, explozie.

— Ia-o ! îi întinse lui Onor fila. După ce se va deştepta pune-l pe Roşcovan să-şi povestească visul. L-aş întreba eu, dar voi fi de serviciu cu Rechinul.

— Ei, cum ai dormit, ce ai visat ? îl chestionă Onor după deşteptare pe radiofonist.

— Dă-mi pace ! spuse supărat Roşcovanul. Peter ăsta ori m-a blestemat, ori nu ştiu ce mi-a făcut. Am avut un coşmar îngrozitor. Zece ani luaţi la un loc n-am visat atîtea tîmpenii ca acum.

— Nu te mai necăji. Mai bine povesteşte-ne ce ai visat.

— Nişte idioţenii, păcat să ne pierdem vremea cu ele.

— Ne interesează totuşi.

— Să vă spun atunci. Visam că sînt de serviciu ; la un moment dat mi se păru că aparatele de bord indică apropierea unui corp necunoscut. Am orientat cu greu telescopul în direcţia dată, dar într-acolo nu se vedea nimic. „Imposibil, mă gîndeam, de s-ar apropia de noi un corp ceresc, ar trebui să-l văd. Locatoarele nu arătau nici ele nimic. Doar indicatoarele gravimetrelor oscilau tot mai puternic. Atunci am apăsat butonul de alarmă, dar semnalul nu s-a produs. Aş fi vrut să mă ridic, dar nu puteam, mi se lipise şi degetul de buton. Îngrozit, l-am strigat pe Harlin, care, observînd aparatele de bord, mi-a cerut să pornesc motoarele şi să corectez traiectoria cu douăzeci şi şapte de grade. Am tras maneta de pornire, dar motoarele nu s-au pus în funcţiune. Harlin stătea la spatele meu şi-mi striga într-una : «Cu 27 de grade ! Cu 27 de grade !», iar motoarele nu mai porneau. Era îngrozitor. Mă trezise explozia formidabilă ce s-a produs cînd obiectul nevăzut se ciocnise de noi".

Fără să-l fi înţeles, visul curios al radiofonistului îi înveseli. Onor scoase atunci din buzunar fila pe care o primise de la Peter.

— Citește-o, poate că te va interesa.

Radiofonistul silabisi nedumerit cuvintele.

— Ce-i asta ? întrebă terminînd de citit.

— Textul a fost scris de Peter, după ce ți-a urat vise plăcute.

— Ce spui ? !

— Ceea ce ai auzit !

— Las'că te prind eu, mutră spășită ! amenință Roșcovanul cu pumnii spre cabina unde se odihnea Peter. Te-nvăț eu minte să-ți mai blestemi semenii ! Îți pregătesc niște vise să te urci pe pereți de bucurie !

Secretul fusese dezvăluit de Peter după ce se trezi. Ascultînd relatarea lui Onor, îi ceru amănunte, apoi se ridică, se duse în cabina lui, de unde se întoarse cu un aparat asemănător receptoarelor de buzunar.

Aparatul construit de el stîrnea biocurenți reglabili. Într-o limită oarecare (aparatul fiind suficient de apropiat de creierul cuiva) impulsurile biocurenților stîrniți acționau cu forță de sugerare, determinînd la persoanele supuse experienței apariția sentimentelor, stărilor, senzațiilor dorite.

— Roșcovanul are cabina vecină cu a mea. Știam că doarme cu capul spre peretele despărțitor. De aici mi-a venit ideea să plasez aparatul lîngă perete și să-i provoc niște vise determinate. Am reușit.

Roșcovanul mormăi ceva a supărare, apoi îi spuse :

— Grozavă chestie, n-am ce spune ! Acum însă, sugerează-mi puțină vioiciune dacă poți. Îmi vine să adorm lîngă aparate.

— Nimic mai simplu ! zîmbi Peter.

Potrivi aparatul pe capul Roșcovanului și-l reglă. Peste cîteva minute radiofonistul începu să se foiască, să rîdă, parcă-l gîdila cineva. Experiența reușise de minune.

Șotiile și experiențele de acest fel nu și-au mai găsit însă locul din clipa în care „Urania"-3 s-a apropiat de țintă. Pe cei șase cercetători îi aștepta o muncă serioasă.

ÎN INTERIORUL NAVEI GALACTICE

Rechinul realiză cu măiestrie manevrele de apropiere și de joncțiune cu nava străină. Nu băgaseră de seamă solemnitatea momentului, fiind preocupați de securitatea și păstrarea legăturii dintre cele două nave.

Roșcovanul se oferi să facă prima ieșire de recunoaștere. Toți îi urmăreau încordați evoluțiile prin spațiu. Se angajase într-o misiune dificilă : în stare de imponderabilitate era suficientă o simplă mișcare pentru a fi azvîrlit la o mare distanță. Un „cordon ombilical" de siguranță îl ținea însă legat de „Urania"-3. Roșcovanul cercetă sumar exteriorul „sicriului cosmic" și constată că are pereții perfect netezi. Problema care se punea urgent era găsirea soluției pentru legarea navelor între ele. Sfătuindu-se asupra modalităților, căzură de acord să folosească în acest scop cele două cabluri aflate pe rolele din pereții „Uraniei". Roșcovanul deschise trapele, apucă un capăt de cablu, se avîntă în spațiu și, după ce se depărtă suficient, se dirijă cu ajutorul pistoletului-rachetă spre locul dorit. Văzute din interior, mișcările lui păreau caraghioase, în realitate însă înfășurarea cablurilor era o treabă dificilă, istovitoare. Roșcovanul se întoarse epuizat la bord.

Traiectoria navelor unite se modificase întrucîtva, dar instalațiile automate de comandă corectară în scurt timp devierea. Misiunea ce le revenea acum consta în cercetarea amănunțită a navei străine. La început trebuia s-o observe doar din exterior și prin cupola străvezie; pătrunderea în interior urma să li se aprobe ulterior. La bordul „Uraniei" rămaseră Rechinul și Roșcovanul. Ceilalți, în frunte cu Onor, își îmbrăcară scafandrele și ieșiră în spațiu.

Se apucară de muncă din patru direcții, analizînd amănunțit întreaga suprafață a navei, înregistrînd observațiile fiecăruia pe benzi de magnetofon. Rechinul se sfătuia cînd cu unul, cînd cu altul, ajutînd fiecăruia să nu-i scape nimic atenției. Încheind cercetarea, se întoarseră la bord și, după o scurtă odihnă, derulară pe rînd înregistrările făcute.

Fiecare dintre ei remarcase că peretele cupolei, pe care-l crezuseră transparent, era destul de opac. Micrometeoriții îi zgîriaseră întreaga suprafață. Onor a putut observa interiorul doar în porțiunea unde străfulgerările luminau cupola.

— Să calculăm, pe baza densității zgîrieturilor, de cînd evoluează nava în spațiu, propuse Harlin.

— N-avem nici un element de comparație, îl preveni Peter.

— Am putea obține, fixînd pe cupolă o foaie din masă plastică, de aceeași tărie, explică Harlin. O lăsăm acolo vreo patru săptămîni. În acest răstimp nu se va zgîria peretele cupolei, ci foaia de masă plastică. Prin compararea celor două suprafețe vom calcula apoi, dacă nu exact, măcar aproximativ de cîte ori mai multe lovituri sînt pe un centimetru pătrat de cupolă decît pe un centimetru pătrat de masă plastică.

— Să încercăm, fu de părere Onor.

Urmă înregistrarea lui Otmar:

„...În porțiunea pe care o cercetez, în imediata apropiere a cupolei se găsește o nișă. Chepengul exterior deteriorat este deschis (aici a intervenit și Rechinul cu întrebările lui, dar înregistrate au fost numai răspunsurile lui Otmar)... Da, văd și un chepeng interior, dar este închis..." Probabil că Otmar dăduse peste ecluza de intrare-ieșire a navei.

— E o descoperire foarte importantă, se bucură Rechinul. Ne dă speranța că vom reuși să pătrundem în navă.

Peter găsise altceva:

„...Zăresc un ciot din care iese un cablu. Pare să fi fost o antenă care s-a rupt. Am s-o cercetez îndeaproape. Da, e vizibil locul rupturii (urmă o scurtă pauză, apoi răspunsul la o întrebare a Rechinului)... Așteaptă puțin, mă urc să verific. Așa-i cum ai presupus: firul intră în cupolă, fiind legat de semnalizatorul luminos. Nu văd bine, dar acolo există o instalație de proporții mai mari..."

— Eu am văzut-o destul de bine, interveni Onor. Ascultați și înregistrarea mea.

„...Cred că diametrul cupolei are circa opt metri. Poate că aici a fost cabina de comandă a navei. Pe podea, lîngă perete, de jur-împrejur, trece un cablu gros, din care ies numeroase fire legate de instalația centrală, asemănătoare cu un calculator electronic. (La o întrebare a Rechinului urmă răspunsul)... Semnalizatorul a fost fixat deasupra cutiei metalice a instalației... Nu, e destul de mic, iar izvorul luminos doar de cîțiva centimetri. Razele de lumină, pe cît îmi dau seama, sînt perfect paralele... Da, probabil sînt raze laser".

— Mi se pare că în cupolă ne așteaptă informații extrem de prețioase, spuse Harlin entuziasmat.

— Nu mă îndoiesc, îi răspunse Onor. Îmi pun o singură întrebare: vom fi oare în stare să le tălmăcim?

— Măcar să ne dăm seama despre ce este vorba, adăugă Rechinul. Gîndiți-vă la nodurile incașilor. Cîtă vreme i-a trebuit omenirii să-și dea seama că nodurile acelor panglici colorate reprezintă litere și cifre!

Ascultară și înregistrarea lui Harlin.

„...La baza cupolei, observ niște brațe arcuite, un sistem de cuplare. E posibil ca partea inferioară a navei să fi fost legată prin acest sistem de un alt corp".

— Cred că această cosmonavă a suferit o catastrofă, iar membrii echipajului au încercat să se salveze părăsind-o, conchise Onor asupra celor văzute. Probabil că în cupolă vom găsi informații prețioase. Așadar, să cerem aprobarea pentru a pătrunde în interior.

Roșcovanul își puse emițătorul în funcțiune. Undele radiofonice parcurgeau dus și întors distanța de 27 milioane de kilometri, la care se afla „Urania"-3 de Pămînt, în trei minute. Confirmarea recepției sosi în mai puțin de patru minute. Luînd microfonul, Onor relată succint despre cele întîmplate și ceru aprobarea pentru cercetarea interiorului. La stația terestră se găsea profesorul Croa.

— Mă bucur, băieți, le spuse bătrînul. Primele rezultate sînt excelente. Vă rog să vă odihniți acum. Pentru început ajunge cît ați făcut. Cei șase cosmonauți se strîmbară auzindu-l. Aprobarea pe care ați cerut-o va sosi curînd, continuă Croa. Sîntem pe cale de a elabora indicații amănunțite. Pînă atunci, aveți răbdare.

În realitate erau cu toții obosiți, dar resimțiră aceasta abia acum, cînd slăbise în ei tensiunea începutului. Se și culcară îndată, cu excepția lui Otmar, care rămase de cart.

Otmar era un băiat bine făcut. Bunicul său fusese păstor de oi, ce cutreierase călare pășunile sărăcăcioase ale Kurdistanului. În copilărie, Otmar îl însoțise adeseori la pășune; atunci se obișnuise să-și strîngă pleoapele, pentru a-și feri ochii de soarele arzător și de nisipul purtat de vînturi. Așa, cu pleoapele strînse, fața lui — altminteri plină de zîmbet — căpăta o expresie amenințătoare. La școală învățase cu o încăpățînare drăcească. Se evidențiase între colegii săi nu numai prin perseverență, ci și prin logica-i plină de fantezie, capabilă de combinații extrem de complicate. Așa ajunsese, după absolvirea liceului, la Institutul politehnic, unde obținuse diploma de inginer rachetist.

Era retras din fire, sensibil, puțin sociabil. Se încuia adeseori în cabina sa de lucru și muncea fredonînd străvechi cîntece kurde. Îi plăcea să fie singur. Îl lega o prietenie mai strînsă de Harlin, cu care discuta uneori ore în șir.

La început, pe Onor îl neliniștise felul de a fi al lui Otmar; nu privise cu ochi buni nici apropierea lui față de Harlin. Se temuse că-l va influența negativ pe tînărul astronom. Se înșelase însă. Cei doi oameni de știință, avînd preocupări și gînduri comune, chiar și o fire asemănătoare, se înțelegeau de minune, iar discuțiile lor pline de fantezie și neprevăzut le dădeau vigoare, prospețime. Onor era suficient de înțelept să-și recunoască greșeala. De atunci organizase munca în așa fel încît cei doi să aibă posibilitatea de a fi cît mai mult împreună.

În schimbul următor era Harlin de cart, iar Otmar, bineînțeles, a mai rămas cu el.

— Mă preocupă un gînd, aş zice chiar o idee fixă, începu Otmar, după ce Harlin se aşeză la tabloul de comandă. Mă tot gîndesc că în apropierea sistemului nostru solar există două lumi populate de ființe raționale.

— Nu-i prea mult, dintr-odată ? se miră Harlin. Nu s-a dovedit pe deplin nici existența doar a uneia.

— Dar nava asta cosmică ? Asta nu-i o dovadă ?

Harlin aştepta curios explicațiile prietenului său.

— Să admitem, spuse Otmar, clipind din ochi, că una dintre aceste lumi se află într-o direcție oarecare în raport cu Soarele, cealaltă într-o direcție opusă primei, iar între ele, la jumătatea drumului, ne aflăm noi.

— Nu ți se pare modelul prea perfect ? Trei puncte situate pe o dreaptă. E o construcție rară şi în geometrie.

— Rară, dar posibilă.

— Bine. Să admitem că-i aşa.

— Să mai admitem că cele două lumi au stabilit legături între ele, încă de multă vreme, fără să fi aflat ceva despre existența noastră. Bineînțeles, şi noi le ignoram existența. Cine ştie de cînd îşi transmit mesajele peste capul nostru, iar noi nu pricepem nimic din ceea ce-şi comunică. Ba mai mult, chiar dacă le-am recepționat semnalele, habar n-avem că acestea ascund comunicări raționale.

— E o idee utilizabilă.

— În sfîrşit, să presupunem că şi-au tot schimbat mesajele, pînă cînd s-au hotărît să se viziteze, să trimită o navă cosmică dintr-una din lumi în direcția celeilalte. În timpul călătoriei întîlnesc în cale Pămîntul ; ei constată faptul că Soarele nostru, aflat între lumile lor, are o planetă populată de ființe raționale.

— Asta ar explica destul de convingător apariția navei în sistemul nostru solar, spuse Harlin.

— La asta mă gîndesc şi eu.

— Sînt curios să-ți aud concluzia...

— Înainte de-a fi pornit la drum, cred că şi-au clarificat toate problemele. S-au înțeles, probabil, şi asupra energiei pe care la întoarcere s-o furnizeze planeta gazdă ; astfel, nefiind silită să ia o cantitate prea mare de combustibil la bord, nava putea să aibă dimensiunile mai reduse...

— Tot ce se poate, zise Harlin, numai că atunci am intervenit noi.

— Exact.

— Te gîndeşti, continuă Harlin, că, descoperind Pămîntul, necunoscuții cosmonauți consideraseră suficientă rezerva de combustibil de care dispuneau pentru a descinde pe planeta noastră ?

— Au şi descins, după părerea mea, iar între timp s-a produs catastrofa, încheie Otmar.

— Vezi, de asta nu sînt atît de sigur, îl întrerupse gînditor Harlin.

— Că s-a produs catastrofa ? Doar totul indică acest lucru.

— Catastrofa s-a produs cu siguranță. Dar nu-mi dau seama cînd anume.

— Nu-nțeleg ! ?

— S-ar putea ca în drum spre țintă, descoperindu-ne, să nu se fi oprit şi să-şi fi pus în gînd să descindă la noi abia la întoarcere.

— Nu-i exclus, dădu din cap Otmar. Presupui, deci, că numai catastrofa i-a împiedicat să-și realizeze planurile ?

— Da...

Discutînd, nici nu băgaseră de seamă cu ce iuțeală trecea timpul. Îi dezmetici apelul Pămîntului : li se dăduse aprobarea să pătrundă în interiorul navei străine.

I-au alertat îndată pe toți.

Aprobarea fusese însoțită de indicații amănunțite asupra modului cum să procedeze. Timp de treizeci de minute profesorul Croa le-a precizat toate amănuntele. Au înregistrat pe bandă recomandările lui, pentru a verifica, la nevoie, îndeplinirea întocmai a programului de lucru.

Îi aștepta o muncă dificilă. Deși găsiseră intrarea cosmonavei străine, trebuiau să repare mai întîi chepengul exterior, altfel riscînd să piardă în întregime atmosfera din cupolă. Chepengul fusese realizat dintr-un metal extrem de dur, ceea ce îi obligă să apeleze în timpul demontării la pistoalele cu plasmă. Descoperiră și dispozitivul de zăvorîre al chepengului, dar, în ciuda repetatelor încercări, n-au izbutit să-l acționeze. Răspundea probabil unor comenzi electromagnetice, butoanele dispozitivului constituind de fapt niște întrerupătoare. Găsiră și punctul de unde fusese smuls cablul de legătură, dar nu reușiră să-l înlocuiască. În cele din urmă, pentru a-l fixa, sudară pe partea interioară a chepengului și pe pereții ecluzei niște cîrlige de tensionare.

Terminînd această operație, Rechinul aduse un tub de oxigen pentru a încerca etanșeitatea chepengului. Aparatele indicară îndată creșterea presiunii în ecluză, dar, după ce închiseră robinetul tubului, presiunea scăzu rapid. Urmă o nouă repriză de muncă încordată : acoperiră muchia chepengului cu un strat elastic și-l încercară așa. De data asta ecluza se închise ermetic.

Cucerirea cupolei căzu în sarcina Rechinului, a lui Onor și a lui Peter. Harlin, Roșcovanul și Otmar rămaseră în „Urania"-3. Profesorul Croa insistase ca nava să fie părăsită concomitent de cel mult trei membri ai echipajului. Fiind de cart, oricît ar fi dorit să fie printre primii, Harlin a trebuit să renunțe la acest gînd. Își luă rămas bun cu strîngere de inimă de la colegi.

Fixînd chepengul, n-au mai umplut ecluza cu oxigen, pentru a nu-l amesteca cu aerul din cupolă. Precaut, Rechinul apăsă butonul dispozitivului de pe ușa interioară.

— Electromagneții au cedat, le spuse Onor, care urmărea la aparate schimbarea cîmpului magnetic. Cînd Rechinul își ridică degetul de pe buton, cîmpul dispăru. Excelent ! se bucură Onor. Acum poți deschide.

Încercară, dar zadarnic, ușa nu cedă. Își proptiră cu toții umerii de ușă, tot fără rezultat.

— Presiunea din cupolă, presupuse Rechinul. Trebuia să avem în vedere și acest lucru.

Cercetară centimetru cu centimetru pereții ecluzei. În sfîrșit, Peter observă un minuscul mecanism ce aducea a robinet.

— Încerc să-l deschid, zise Peter.

— Încă nu ! îl opri Rechinul. Întîi să luăm o probă de aer. Trebuie să știm în ce amestec de gaze intrăm.

Scoase din instrumentar un balon rezistent de masă plastică și-l potrivi la gura robinetului. Odată deschis, gazele năvăliră în balon și-l umflară în cîteva clipe.

— Mă așteptați aici, zise Rechinul, închizînd robinetul.

Atmosfera din cupolă se dovedi asemănătoare celei terestre, deosebindu-se de aceasta doar prin proporția elementelor componente. Conținea 81% azot, 3,2% argon, 11,3% oxigen, 2,4% hidrogen, 1,1% heliu; bioxidul de carbon se găsea într-o proporție de

numai 0,6%. Restul de 0,4% era alcătuit din impurități.

— Putem intra, nu ne pîndește nici un pericol, spuse Onor aflînd rezultatul.

Peter manevră cu atenție robinetul și ecluza se umplu cu aerul cupolei. Presiunea se ridică la o jumătate de atmosferă, iar ușa cedă

lin, fără zgomot, la prima atingere. Primul intră Rechinul, urmat de Onor și de Peter.

Se opriră emoționați și amuțiți de feeria din interior. Era o lumină fascinantă. Razele soarelui pătrundeau în cupolă prin pereții translucizi, ca printr-un geam acoperit cu flori de gheață. Și în această lumină diafană străfulgerau razele orbitoare ale laserului.

— Colosal ! exclamă Onor.

Fusese primul cuvînt pămîntean rostit în cupolă.

Curînd urmă și primul act săvîrșit aici de omul terestru.

În jurul peretelui se găseau aparate de tot felul, dar cei trei se apropiară mai întîi de masiva instalație din centrul cupolei, pe care se afla semnalizatorul.

— Ar trebui să-l deconectăm, spuse Rechinul. Altminteri riscăm să ne orbească.

Onor înconjură instalația, observă o sumedenie de cabluri, dar nicăieri nu văzu un întrerupător. Singura soluție era să caute sursa de energie care alimenta laserul.

— Veniți aici ! strigă deodată Peter.

Descoperise un aparat cu numeroase clape colorate asemănător cablurilor de care fuseseră legate. Aparatul semăna cu o orgă electronică. Peter apăsă pe clapa de culoarea cablului care ducea la semnalizator. Străfulgerările se întrerupseră. Cîteva clipe cupola li se păru întunecoasă, dar după ce se obișnuiră cu lumina naturală continuară munca. Profesorul Croa le ceruse ca la prima vizită să studieze interiorul fără să urnească lucrurile din locul lor. Respectînd această indicație, în afara clapei laserului nu se atinseră de nimic.

Peter fotografie fiecare aparat în parte, își fotografie și prietenii în fața semnalizatorului, apoi se întoarseră la bordul „Uraniei".

DESCOPERIREA LUI HARLIN

Venise momentul ca Harlin și Roșcovanul, însoțiți de Onor, să viziteze și ei cupola ! Pășiră emoționați în ecluză. Oricît de bine cunoașteau din relatările celorlalți priveliștea ce-i aștepta, oricît de puternică le-ar fi fost imaginația, cînd se văzură față în față cu lumea misterioasă, diafană a cupolei, se simțiră copleșiți.

— Colosal, exclamă și Harlin.

— La fel am zis și eu, rîse Onor. Se pare că expresia e definitorie.

— Sau vocabularul nostru e sărăcăcios !

Încet-încet discuția, glumele risipiră emoția celor doi. Harlin se apucă să studieze aparatura din centrul cupolei. Reuși să deschidă ușile cutiei metalice, care ascundea o multitudine de instalații. Recunoscu de la bun început automatul coordonator al semnalizatorului laser. În linii mari, aducea cu instalațiile de comandă automată cunoscute și în tehnica terestră : în dreptul unui cap magnetic, amintind de cele utilizate în magnetofoane, se rotea uniform un disc extraplat.

— Să încercăm sistemul de comenzi al aparaturii, propuse Onor, apropiindu-se de „orga electronică". Apăsînd clapa cu care deconectaseră semnalizatorul cu prilejul primei vizite, laserul inundă cupola cu o lumină orbitoare.

— Pe acest disc sînt imprimate, fără îndoială, semnale magnetice, spuse Roşcovanul.

— Probabil, opri Onor semnalizatorul.

Harlin îşi continuă cercetările. Îşi amintea din relatările lui Peter că instalaţia centrală era legată de ciotul din exterior. Găsi cablul şi-şi puse întrebarea ce rol jucase în ansamblul instalaţiei fragmentul observat de Peter. Urmări cu atenţie firul de culoarea peruzelei şi constată că de fapt acesta lega automatul coordonator de ciotul antenei. Verifică totul încă o dată, apoi îşi strigă colegii :

— Ia uitaţi-vă, aveţi în faţă dovada.

— Ce dovadă, ce trebuia dovedit ? îl întrebă Onor.

— Că semnalele recepţionate de Tyll au fost transmise de aici.

— Te gîndeşti că instalaţia centrală a dirijat şi transmiterea radiosemnalelor ?

— Da. Pînă în clipa în care s-a deteriorat antena.

Descoperirea lui Harlin îi bucură foarte mult. Se clarificase o problemă la care de luni de zile nu reuşiseră să obţină răspuns.

— Ar trebui să-l informăm şi pe bătrînul Croa că radiosemnalele lui Tyll şi semnalele luminoase înregistrate de noi au avut o sursă comună, propuse Harlin.

— Ai dreptate, îl susţinu Roşcovanul.

Se întoarseră la bordul „Uraniei". Ceilalţi urmăriseră telefonic discuţiile din cupolă, aşa că Rechinul se şi puse imediat în legătură cu Pămîntul.

Profesorul Croa acceptă concluziile lui Harlin :

— Sînt de acord cu voi. Consider dovedit că J. Tyll a recepţionat radiosemnalele cosmonavei străine. De aici mai rezultă că nava s-a accidentat după 30 octombrie 1937. Vă pun însă o întrebare : asteroidul Hermes descoperit atunci ar fi identic cu nava asta ? Sau altfel formulat : există oare asteroidul Hermes ? N-au confundat astronomii nava străină cu un asteroid ?

Nu era uşor să se răspundă. Onor recunoscu că nu se gîndiseră încă la problema ridicată.

— Nu-i nici o grabă, îl linişti Croa. De altfel, problema n-are o legătură directă cu misiunea voastră. Ocupaţi-vă mai departe de concluziile ce se desprind din descoperirea făcută.

Încheind discuţia cu Croa, cosmonauţii abordară alte aspecte ale activităţii lor.

— N-ar fi cazul să ni-i imaginăm într-un fel şi pe cei care au construit această navă ? întrebă Peter. Ar fi bine să avem o idee şi despre ei.

— Ai cuvîntul, îi răspunse Onor. Tu eşti biologul nostru, spune-ne la ce te-ai gîndit.

— Pot să vă spun ceva dacă vă interesează. Consider că aceste fiinţe au o construcţie asemănătoare cu a noastră.

Pare hazardată afirmaţia mea, dar dispunem de date din care se pot deduce anumite lucruri. În primul rînd : gazele din cupolă au compoziţia apropiată de atmosfera terestră. În al doilea rînd : presupun că regulatorul termic al navei funcţionează încă, deoarece am măsurat +11°C în cupolă. Temperatura asta este în pragul valorilor optime organismului uman. În al treilea rînd : presiunea interioară era de 320 mm, adică ceva mai mică decît jumătatea presiunii atmosferice de pe Pămînt. În realitate, presiunea din navă trebuie să fi fost mai ridicată dacă avem în vedere pierderile înregistrate pe parcurs.

— Cu alte cuvinte, spuse Onor, susţii că aceste fiinţe îşi bazează existenţa pe carbon.

— Da. Asta ar fi concluzia.

— Să luăm în considerare datele certe, interveni şi Harlin. Compoziţia atmosferică a cupolei ne dă posibilitatea să conchidem că la suprafaţa planetei de origine ori gravitaţia este mai mare faţă de cea terestră, ori temperatura e mai scăzută.

— Temperatura nu poate fi cu mult mai scăzută. Cele +11°C arată că media se află deasupra punctului crioscopic.

— Probabil. Rămîne deci gravitaţia mai mare. Hidrogenul şi heliul sînt elemente uşoare, scapă mai lesne în spaţiu. Pe Pămînt cantităţi mai mari de hidrogen şi heliu se găsesc doar în straturile superioare ale atmosferei. Faptul că în aerul cupolei se află din belşug ne permite să deducem că în straturile dense ale atmosferei de acolo aceste elemente se găsesc în cantităţi mai mari decît la noi. Or, asta se explică numai printr-o gravitaţie mai mare care menţine hidrogenul şi heliul în imediata apropiere a suprafeţei.

Demonstraţia lui Harlin părea convingătoare. Doar Roşcovanul îl contrazise, dar şi el mai mult în glumă.

— Atît ne mai lipseşte, zise el frecîndu-şi bărbia roşcată. Poate mîine, cînd trecem în cupolă, ne apare de undeva un pitic pîntecos, cu nas de aramă, care să ne întrebe : „Ei, băieţi, ce căutaţi pe aici ?"

— Roşcovanul îţi caută pricină, Harlin, zise rîzînd Onor. Modelul la care s-a referit merită însă toată atenţia.

— Piticul cu nas de aramă ? ! rămase perplex Roşcovanul.

— Da, da, de ce te miri, deveni serios Onor. Să pornim de la raţiune. Gîndirea nu se poate dezvolta fără această „maşină electronică" pe care noi o numim creier. Gingaş cum este, creierul trebuie protejat de mediul exterior cu un înveliş rezistent, să zicem osos. Ochiul e bine să fie plasat undeva la extremitatea superioară a corpului ; altfel, cîmpul vizual rămîne extrem de redus. Totodată, ochiul e necesar să se afle cît mai aproape de creier, pentru ca senzaţiile vizuale să ajungă cît se poate mai repede la sistemul nervos central. Ce rezultă din toate acestea ?

— Capul, zise Rechinul.

— Şi asta încă nu-i totul. Fiinţele raţionale nu se pot dezvolta fără membre inferioare şi superioare. Mîinile, de pildă, sînt necesare pentru manipularea obiectelor. Dinţii sau urechile nu sînt potrivite pentru această funcţie. E nevoie, totodată, să ai braţele mai în faţă, în raza cîmpului vizual, ca să vezi ce faci cu ele.

Otmar urmărea fascinat raţionamentele lui Onor aflat în vervă. A tăcut o vreme, apoi făcu şi el o remarcă :

— Ar putea să aibă şi aripi.

Onor stătu pe gînduri.

— Mă-ndoiesc, răspunse într-un tîrziu, dar explică-ne de ce crezi asta ?

— Regnul animal se deosebeşte de cel vegetal prin faptul că animalele se pot deplasa. Din acest punct de vedere animalele cele mai dezvoltate sînt păsările. Aşa se explică, printre altele, că ele îşi asigură hrana de pe suprafeţe imense. Să ne gîndim la păsările călătoare, care folosesc mari întinderi ale planetei drept zonă de colectare.

— Numai că, pentru a zbura, trebuie să fie uşoare, interveni Onor.

— Mă gîndesc la niște aripi de himenoptere.

— Atît ne lipsește, tresări Rechinul, să dăm și de niște viețuitoare ca liliecii.

— Nu aripile ar fi grele, ci creierul. Creierul păsărilor este mic, din cauza cantității mari de sînge de care are nevoie. Cantitățile sporite de sînge impun și o inimă de dimensiuni sporite, pentru ca sistemul de pompare să fie mai puternic. În concluzie, păsările nu vor atinge niciodată nivelul de dezvoltare intelectuală al omului. Ființe raționale care să aibă aripi e de presupus că există numai pe o planetă unde gravitația este mult mai mică sau aerul este mai dens decît pe Pămînt. Or, Harlin a demonstrat, și nu fără temei, că pe planeta de unde a pornit această navă gravitația este mai mare, iar atmosfera mai rară. O statură scundă, de pitic, e deci mai probabilă decît un organism zburător.

— Iată deci că l-ați și plăsmuit pe piticul meu ! rîse Roșcovanul.

Rechinul se ridică, făcu cîțiva pași, apoi spuse :

— Cu alte cuvinte, socotiți că ființele noastre raționale trăiesc pe o planetă cu condiții asemănătoare celor de pe Pămînt și fac parte dintr-o specie de bipezi, avînd, ca și noi, mîini, picioare, ochi, urechi și celelalte.

— Exact, confirmă Onor.

— Foarte frumos, interveni din nou Harlin. Mi-e teamă însă că modelul terestru ne tîrăște spre o greșeală fatală. Amintește-ți, Onor, de cuvintele bătrînului Croa ! De cîte ori nu ne-a atras atenția să nu căutăm pretutindeni repetarea lumii terestre, deoarece ne poate împiedica să descoperim ceva într-adevăr nou.

— Sînteți nebuni ! se irită Rechinul. Întîi îl puneți pe om să se cațăre pe munți, pentru ca pe urmă să-i rîdeți în nas, zicînd că nu există nici un munte.

— N-aș dori să spulber iluziile nimănui, se scuză Harlin. Dar n-aș vrea nici să ne lăsăm furați de propriile noastre închipuiri și din cauza copacilor să nu mai vedem pădurea.

În românește de E. OȘTEAN

(SFÎRȘITUL ÎN NUMĂRUL VIITOR)

De la Icar la cuceritorii Lunii

ALAN LAVERNE BEAN

Cel mai tînăr membru al echipajului navei „Apollo"-12 s-a născut la 15 martie 1932 la Wheeler (Fort Worth — Texas). Din fragedă copilărie, după cum a declarat tatăl său, Alan s-a arătat pasionat de zboruri și de aviație. La aniversarea a 17 ani, cu puțin timp înainte de a fi absolvit cursurile liceale din orașul natal, Alan a făcut cererea de a intra la școala de piloți a Bazei militare aeronavale din Dallas. Deoarece mama sa n-a vrut să semneze angajamentul legal, tînărul Alan, care încă nu era major, a reușit să-l convingă pe tatăl său, veteran din cel de-al doilea război mondial, să accepte si să contrasemneze contractul. După ce a absolvit cursurile, a fost repartizat ca pilot la o unitate a aviației marinei militare. Între timp, Alan Bean a urmat cursurile și a obținut diploma de inginer aeronautic la Universitatea din Dallas. Dînd dovadă de aptitudini deosebite pentru zbor, este admis la cursurile de perfecționare a piloților încercători de la Patuxent River. Aici a zburat pe elicoptere, avioane de vînătoare de diverse tipuri, printre care celebrul A-5-A supersonic, apoi a fost repartizat în Florida, la o escadrilă dislo-

CHARLES CONRAD

cată la baza Cecil Field, în calitate de pilot de vînătoare.

După o carieră de pilot ce se anunța foarte promițătoare (3 500 de ore de zbor, dintre care 3 000 pe aeronave supersonice), Alan a avut un moment de răscruce : să se înscrie la examenele de astronauți organizate de N.A.S.A. ori să concureze pentru a deveni membru al „Îngerilor albaștri", echipaj de acrobație pe reactoare din cadrul marinei. A ales prima cale și în octombrie 1963, împreună cu R. Gordon și M. Collins, Bean devine angajat al N.A.S.A. Considerat drept unul dintre cei mai meticuloși „oameni ai spațiului", Alan Bean este al 24-lea american lansat în Cosmos. Actualul căpitan în armata aeronavală americană a fost pilot de rezervă al modulului lunar în cadrul expediției „Apollo"-8. Dintre cei 73 de astronauți selecționați de N.A.S.A. începînd din 1959, au zburat în afara granițelor terestre 24, au murit 8, iar alții 11 s-au retras din activitatea astronautică ori s-au transferat în sectoare mai... pămîntene ! Ca urmare, în statele N.A.S.A. sînt trecuți ca „activi" 54 de astronauți, printre care se numără și Alan Bean ; dintre aceștia — 20 sînt civili, 16 fac parte din Air Force, iar 18 din U.S. Navy.

Alan Bean s-a căsătorit cu Sue Ragsdale, din Dallas. Familia Bean are doi copii, pe Amy-Sue, de 6 ani, și pe Clay-Alan, în vîrstă de 13 ani.

Despre calitățile sportive ale lui Bean, Gordon afirmă : „Cel de-al treilea echipier al nostru, vestit pentru rezistența și chiar duritatea lui fizică, este un iscusit jucător de tenis, de golf și un bun gimnast."

Porniți la 14 noiembrie 1969 de la Cape Kennedy, la bordul astronavei „Apollo"-12, lansată de o rachetă „Saturn"-5, Charles Conrad, comandantul echipajului, Richard Gordon și Alan Bean au pătruns încă din timpul startului în zona unei puternice furtuni, cînd au și fost loviți de un fulger. Conrad și Bean au aselenizat în ziua de 19 noiembrie. După o ședere pe Lună de 31 de ore și 31 de minute (cei doi au făcut două incursiuni în afara lui „Intrepid" și au recoltat două serii de mostre de sol), la 20 noiembrie au decolat de pe Lună, iar la 24 noiembrie au revenit pe Pămînt.

Iată ce a declarat Bean după zborul pe „Apollo"-12 : „Îmi amintesc prima parte (a zborului — F. Z.) foarte bine : pînă la inserția pe traiectoria translunară au durat 344 de lungi secunde. Apoi zi după zi Terra se făcea tot mai mică, iar Luna tot mai mare, pe măsură ce ne apropiam de ea... Sosise clipa în care am separat pe «Intrepid» de «Yankee Clipper» și ne-am îndreptat spre Lună. Eu eram oarecum emoționat, dar Pete (Conrad — F. Z.) era vesel cum nu-l mai văzusem niciodată. Atunci cînd voi fi eu comandant de echipaj, sper ca pilotul meu pe LM (modulul lunar — F. Z.) să aibă tot atîta încredere în mine cîtă am avut eu în Pete. «Intrepid» a mers minunat. Sarcina mea pe timpul coborîrii era de a colabora cu Pete referitor la calculele ordinatorului și doar o dată am putut privi pentru 5 secunde prin fereastră. Craterul cel mai luminos din cîmpul vizual era cel în care trebuia să se afle aparatul spațial «Surveyor»-3. Era o priveliște magnifică. Cînd am ajuns în apropierea solului lunar, Pete a căutat un punct cores-

punzător pentru descindere şi a efectuat-o excelent. Eram încîntaţi. Mulţi oameni au transpirat luni de zile, pentru a ne vedea ajunşi acolo.

Totul a mers perfect pînă am încercat să transfer elementul cu «carburant» nuclear din caseta transportoare în generatorul de energie al instalaţiilor ştiinţifice A.L.S.E.P. Piesa respectivă parcă înţepenise. L-am rugat pe Pete să mă ajute. Am folosit singurul instrument disponibil: un ciocan. Pete a lovit atît de tare încît a spart caseta de grafit. În sfîrşit, după multe eforturi am reuşit să terminăm cu bine treaba...

Noaptea pe Lună ne-am petrecut-o, eu şi Pete, în hamacurile noastre, care nu se prea lăsau, deoarece cu tot costumul n-aveam mai mult de... 16 kg !... Cea de-a doua incursiune a fost la fel de excitantă ca şi prima...

Puţin înainte de-a decola de pe Selena, m-am gîndit la motorul ascensional cu o forţă de tracţiune de circa 1 700 kg şi la oamenii ce l-au realizat. Au fost clipe în care, ca şi la pornire, am simţit o imensă recunoştinţă faţă de acei oameni... La decolare a existat un moment impresionant: eram în picioare în modulul lunar, priveam prin hublouri şi gîndeam ce se va petrece cînd vom fi mai sus şi vom zbura mai departe. După circa 12 secunde ne-am înclinat la 40° şi am reuşit să văd sub noi etajul de coborîre al lui «Intrepid». În cabină era o linişte deplină... mi se părea straniu să ne mişcăm fără a simţi pulsaţiile unui motor. Modulul lunar se clătina înainte şi înapoi, dar noi eram perfect calmi.

Odată plasaţi pe orbită, aveam multe de făcut şi abia dacă am apucat să arunc de cîteva ori o privire prin hublou. Pe neaşteptate, Pete mi-a spus: «Ştii, sîntem chiar pe ruta stabilită. De ce nu isprăveşti odată cu aparatele şi cu graficele, ca să te bucuri şi tu de întîlnirea cu nava». Aşa am făcut, după ce am notat poziţia noastră pe graficul de mişcare. L-am privit pe Dick (Gordon — F.Z.), care intra în zona de vizibilitate. Apoi am privit Luna ce se-ntindea sub şi deasupra noastră, pe un imens arc, pînă la «Yankee Clipper». A fost unul dintre cele mai memorabile momente ale zborului, şi, dacă n-ar fi existat Pete, l-aş fi pierdut. Cînd am făcut joncţiunea cu «Yankee Clipper» şi ne-am reîntîlnit cu Dick, acesta era fericit cum nu-l mai văzusem niciodată. Ne-a ajutat să ne punem lucrurile în ordine. Am trăit momente de intensă camaraderie, unice în existenţa mea..."

Alan Bean a fost întotdeauna un pătimaş al zborului. Cît priveşte profesia de astronaut, el mărturiseşte următoarele: „Timp de şapte ani am visat să zbor în spaţiul cosmic, imaginîndu-mi ce voi avea de văzut, ce senzaţii aş putea avea. Azi sînt convins că aventura noastră este de neimaginat... Şapte ani reprezintă un serios interval de timp, dar l-aş sacrifica din nou numai pentru a repeta lansarea, sau primul înconjur al Lunii, sau aselenizarea, vederea eclipsei terestre, lucrul pe solul Lunii. Puneţi toate acestea împreună şi veţi avea un tablou al obiectivului pentru a cărui îndeplinire merită să te zbaţi mulţi ani..."

Iată cum s-au desfăşurat memorabilele ore petrecute de Bean pe suprafaţa satelitului nostru natural. Domeniul de aselenizare al celor doi membri ai echipajului „Apollo"-12, Charles Conrad şi Alan Bean, s-a aflat între zonele 3 şi 4, stabilite anterior de N.A.S.A., adică în regiunea dintre Golful Central şi Oceanul Furtunilor, cuprinsă în limitele de 3,06° latitudine sudică şi 23,416° longitudine vestică. Această porţiune este situată la aproximativ 1 300 km vest de zona nr. 2, unde cu cîteva luni în urmă au coborît Armstrong şi Aldrin. Alegerea a avut în vedere atît interesul ştiinţific prezentat de respectiva zonă cît şi sarcina de a aseleniza cît mai aproape (la cîteva sute de metri) de locul unde la 20 aprilie 1967 a coborît lin sonda lunară „Surveyor"-3. Acest lucru odată realizat, astronauţii au avut prevăzute în plan inspectarea şi fotografierea sondei şi a împrejurimilor, permiţînd cercetarea acestui aparat cosmic, care timp de peste doi ani a înfruntat rigorile condiţiilor selenare.

La 19 noiembrie separarea vehiculului lunar a avut loc cu mari precauţii, ceea ce a contribuit la o coborîre foarte precisă pe ţărmul răsăritean al Oceanului Furtunilor. Avînd la bord pe Conrad şi Bean, „Intrepid" a aselenizat în aceeaşi zi la ora 06,54 G.M.T., practic chiar în zona prevăzută, la circa 180 metri de aparatul „Surveyor". Conrad şi Bean au deschis trapa vehiculului lor la ora 11 şi 36 de minute, cu o anumită întîrziere faţă de orarul fixat, deoarece le-a trebuit pentru îmbrăcat mai mult timp decît cel programat. Opt minute mai tîrziu, Conrad a atins solul lunar, iar la 12,13 a coborît şi Alan Bean, cel de-al patrulea pămîntean care a păşit pînă acum pe solul selenar. Un mic accident: camera TV s-a răsturnat, şi imaginea a apărut inversată; cu toate eforturile cosmonauţilor, imaginile s-au menţinut defectuoase. Timp de trei ore, cei doi astronauţi au recoltat probe de sol, au instalat aparatele echipamentului ALSEP * şi colectorul de particule ale vîntului solar, au făcut fotografii, au ţinut legăturile cu Terra şi cu Gordon de pe orbită. După dejunul şi odihna din LM, cea de-a doua ieşire a început pe 20 noiembrie ora 04,01 G.M.T., cu o oră şi 24 de minute mai devreme decît fusese stabilit iniţial. Cea mai importantă activitate a celor doi lunauţi a constat în inspectarea epavei „Surveyor"-3, demontarea camerei TV şi a altor piese, operaţie îndeplinită în special de Alan Bean. El a coborît în craterul unde s-a aflat epava, a inspectat-o şi a fotografiat-o, efectuînd toate operaţiile menţionate. O mare supărare le-a pricinuit celor doi faptul că interesantul film color, realizat cu această ocazie de Bean a fost uitat pe Lună. După aproximativ 3 ore şi 50 de minute, timp în care Conrad şi Bean au străbătut o distanţă totală de 1 800 metri, s-a încheiat şi această ultimă expediţie, care a fost marcată şi de prima căzătură a unui pămîntean

---

* Complex format din: seismometru, magnetometru, spectrometru, detector supratermal de ioni, traductor catodic rece, plus un generator termoelectric cu radioizotopi, de tip SNAP-27.

pe solul lunar: Conrad s-a aplecat să culeagă ceva și a căzut pe o parte, Bean fiind cel care l-a ajutat să se ridice. Iată ce a

RICHARD GORDON

declarat Bean ziariștilor întruniți în ziua de 22 noiembrie 1969, la Houston, în prima conferință de presă spațială*: „Conrad a căzut atît de lent încît a avut timpul să se răsucească. Eu însumi mi-am pierdut echilibrul de mai multe ori, dar n-am căzut".

Se pare că după acest zbor Bean a avut cîteva ghinioane: în primul rînd, la amerizarea în Oceanul Pacific, o cameră TV, ancorată insuficient, i-a căzut în cap și i-a spart arcada ochiului drept. Apoi, după terminarea perioadei de carantină, cosmonauții A. Bean, W. Cunningham și Joseph Kerwin au fost consemnați la sol pînă la 23 ianuarie 1970 „pentru încălcarea regulamentelor de zbor ale N.A.S.A." Iată deci că nici celebrii astronauți nu sînt feriți de... pedepse!

FL. Z.

* Echipajul de pe „Apollo"-12 se afla atunci pe orbită, la 132 000 de kilometri de Terra!

DATE SUPLIMENTARE DESPRE

CHARLES CONRAD-jr. (Vezi și Colecția nr. 352, 15. VII.1969, p. 30—31) are păr blond, dar puțin, cîntărește, pe Terra, circa 62,5 kg, e înalt de 1,69 m. Veteran al spațiului cosmic, după misiunile „Gemini"-5 și „Gemini"-11, a fost desemnat ca dublură la zborul „Apollo"-9. Comandantul echipajului „Apollo"-12 practică, în afara sporturilor de bază ale fiecărui american: înotul și atletismul, alergări, sărituri, schiul acvatic, golful și squash (un joc care seamănă cu tenisul, dar și cu pelota). În călătoria lui selenară, muzica preferată a lui Pete Conrad au fost melodiile populare din Vest.

RICHARD F. GORDON-jr., căpitan în armata aeronavală americană, a experimentat, ca pilot încercător, avioane de tipurile „Tigercat", „Fury", „Skyhawk" și a inaugurat zborurile pe F4H Phantom II, reactor supersonic.

Are la activ peste 3 700 de ore de pilotaj, dintre care mai mult de 3 100 pe reactoare. Soția lui, Barbara J. Field, i-a dat prilejul să dețină un record între cosmonauți : șase copii (Corleen — 1954, Richard — 1955, Lawrence — 1957, Thomas — 1959, James — 1960 și Diane — 1961). Excelent sportiv, Gordon preferă atletismul (fără probele de aruncări), înotul, schiul pe zăpadă și golful.

În lunile februarie și martie 1970, echipajul lui „Apollo"-12 a întreprins o călătorie de 40 de zile în jurul lumii, la bordul unui avion „Boeing"-707 prezidențial. Între Helsinki și Viena, periplul acesta circumterestru s-a oprit și la București, unde cei trei astronauți au fost oaspeți între 28 februarie și 2 martie.

CENACLUL SF

JURNAL DE BORD

1970, 31 martie, ora 18,30

La această ședință a cenaclului, condusă de cunoscutul scriitor și publicist Victor Bîrlădeanu, au fost citite două lucrări : „Chemarea" de Tache Tecuceanu și „Cuburile" de Sandu Drăghici.

„Chemarea" reprezintă debutul lui Tache Tecuceanu. „Deși conține multe imagini banale sau pretențioase, proza lui poetică nu este neplăcută" (Victor Bîrlădeanu), dar rămîne mereu îndatorată marilor modele ; este „un colaj de reminiscențe literare" (Cornel Sterian). Cu toată lungimea excesivă, „aglomerarea de descrieri, care-i dau aspectul unui reportaj și care și-ar avea locul în alt context" (Bogdan Ionescu) și „aerul cam prea agresiv" (Dan Nicolae Mihăilescu), lucrarea este meritorie pentru un debutant.

În „Cuburile" lui Sandu Drăghici „se simte vibrația liricii moderne" (Victor Bîrlădeanu), care are ca efect o ambiguitate de bună calitate sau, mai bine spus, o polivalență determinată de coexistența unui sens fantastico-științific cu un simbol filozofic. Dan Nicolae Mihăilescu a remarcat atmosfera tensionată de insesizabilul necunoscut ce planează asupra personajelor. Dincolo de interesanții semnificanți descoperiți, de interpretările uneori contradictorii ale mesajului, se află o lucrare bine construită, matură.

DANIEL COCORU
secretarul Cenaclului SF

Iată că, după o întrerupere de peste două luni, cenaclul și-a reluat activitatea. Această primă ședință a avut loc la Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa", în Calea Plevnei nr. 61. Schimbarea se datorează, pe de o parte, lipsei de interes manifestată de cei de la „Tehnic-club", iar pe de altă parte dorinței noastre de a găsi un „mediu de cultură" cît mai prielnic dezvoltării SF-ului amator.

POȘTA CITITORILOR

TOTOS BELA (Cluj, str. Maramureșului 4). Oferă 53 de numere pe care le are în plus (18, 43, 48, 87, 112, 116—121, 123—125, 136—137, 157, 165, 169—172, 184—185, 189, 191—192, 194,197, 198—199, 215, 220, 223, 226—228, 230, 232, 246, 293—294, 300, 324, 329, 336—337, 339, 343—345, 350, 360) pentru cinci numere care îi lipsesc (2, 208, 305, 306, 316).

DUMITRU SIMA (București, Compl. Stud. Regie II, Bl. N, Spl. Independenței 290 S. 7). Îi lipsește numărul 350.

NISTOR MAIER (București, str. Sf. Ilie 3/A, ap. 3 et. I) are în plus numerele : 34—42, 82—89, 99—107, 207, 251—252, 306, 308, 317—318).

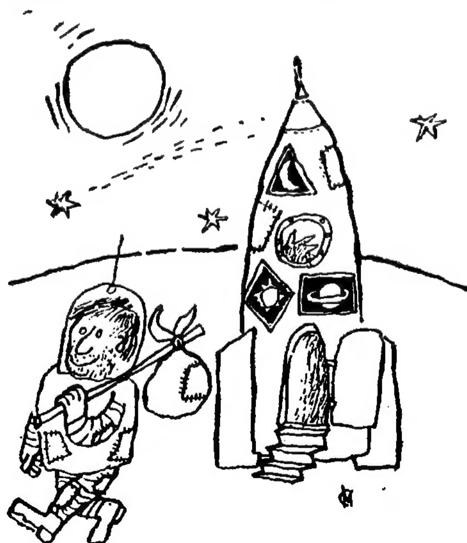
VIOREL CONSTANTINESCU (Hunedoara, str. Traian Vuia, Pav. 12, ap. 4, jud. Hunedoara). Solicită numerele 341, 345—347, 351—354).

CRISTIAN BIBER (B. Herculane, str. Cernei 4, pavil. I, et. II, cam. 103, jud. Caraș-Severin). Îi lipsesc numerele 317—326.

CĂLIN COMARNESCU (Arad, str. G. Coșbuc 24). Are în plus numerele 18, 20, 24, 29, 51, 70, 142—145, 181, 229, 238, 246—249, 302, 308, 311, 315—316, 331. Caută numărul 95.

GHEORGHE I. CĂPITAN (Strada Renașterii nr. 73, Arad — 7). Are în plus numerele 116—121.

UMOR

Desen de
CRAIȚĂ
MINDRA-VASILE

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

IMPORTANT

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- ***anual*** .... ***24 lei***
- ***pe șase luni*** .... ***12 lei***
- ***pe trei luni*** .... ***6 lei***

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile PTTR la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

●● APRILIE 1970

PREȚUL 1 LEU | 41007